

MAGYAROK NAGY PÁLYÁN (9.)

Aranygömb utca

Hegyi Iván

Puskásékat nem láttam. A hatvanas évek nagyjain, Tichy Lajoson, Machos Ferencen, Göröcs Jánoson, Bene Ferencen, Farkas Jánoson, Mészöly Kálmánon, Varga Zoltánon nőtettem fel, és életem nagy élménye, hogy a gyerekkori ideálok túlnyomó többségével kiváló kapcsolatban vagyok (Tichyvel, Machossal, Benével, Farkassal, sajnos, már csak voltam), sőt Sándor Károlyt egyenesen családi barátomnak mondhatom. Am magyar futballista-rangsoromban az első – az egyenlők között – Albert Flórián. Az a cselezőképesség... Az az elegancia... Az a gólérzés... Az a kombinatív készség... Az a mozgás, amely ugyanolyan flegmatikusnak, amilyen finomnak tetszett, s amelyből csak úgy áradt a zsenialitás...

Nem voltam fradista sohasem. De az FTC meccseire gyakran kimentem a Népstadionba – gondosan titkolva szintén nem ferencvárosi érzelmű barátaim előtt, hogy hol jártam –, és a Stefánia út felőli B szektorból, ahol a Dorog, a Szeged vagy a Salgótarján elleni bajnoknák nem ült más, mivel a 25-30 ezer ember a hosszanti lelátókon foglalt helyet, a Varga, Albert, Rákosi belsőhármast, és mindenekelett a „Császárt” bámultam. Hatvanhétben ugyanonnan néztem a Vasas, FTC vegyes-Flamengo barátságos mérkőzést is, ám akkor véletlenül, mert máshová már nem kaptam jegyet, és a Molnár, Varga, Albert, Farkas csatárnégyes „nekem” rúgott négyet egy féldió alatt a brazilok hálójába (4-1), mivel valamennyi magyar gólt a hozzám közeli kapuba küldte a kvartett. Fenn B tribün, lenn A osztály...

Albert persze nem csupán engem nyűgözött le. Ha szabálytalankodtak vele szemben – nemegyszer akkor is, ha nem... –, az esés után feltérdelt, jellegzetesen szétártá karjait, mire több tízezrek felpattantak, hogy már megint mit művelnek a Flóriával! Karizmatikus alak volt, ami abban is megmutatkozott, hogy csípőre tett kezétől az ellenfelek szurkolói meg tudták örülni, de ugyanazok az emberek, akik a Honvéddal, az MTK-val, az Újpesttel vagy a Vasassal vívott rangadón a pokolba kívánták, egy héttel később, a válogatott meccsen ugyanúgy elbódultak pazar alakításaitól, akár az örök franzstadtiak.

Abban az időben a legjobbak kvalitásait nem lehetett megkérdőjelezni, mert azt, aki „béna Göröcsöt” vagy „ügyetlen Albertet” emlegetett, a saját drukkertársai is hülyének nézték. Flórit így leginkább „primadonnázták” – ha kritizálni akarták – a kisugárzása és úgymond az allűrjei miatt. Arra senki sem gondolt, illetőleg a szurkolók nem is sejtették: ez a „balerina” napról napra hajnali négykor kelt Őrszentmiklóson, hogy Órbottyán, Erdőkertes, Veresegyház és még megannyi állomás érintésével bevonatozzon Budapestre, ahonnan – a Madách Gimnáziumban eltöltött órák, valamint az Üllői úti edzések után – késő este ért vissza a faluba. Nem ritkán hazafutott Veresegyháztól Őrszentmiklósig, mert nem érte el a szárnyvonal utolsó szerelvényét... S az élete akkor sem volt könnyebb, amikor a Vastömecskék és Szegkovács Kisipari Termelő Szövetkezet, ahol édesapja és János bátyja dolgozott, „kiutalt” a családnak egy angyalföldi szuterént. A Gömb utca 39. szám alatti pinchehelyiséget eredetileg a ktsz. raktárának használták; abból lett két „szoba” meg egy konyha. Nem csoda, hogy amikor Albertet először meghívták a nemzeti együttes keretébe, a tizennyolc éves center legalább annyira odavolt a patinás, finom, ám – a kornak megfelelően – Vörös Csillag Hotelnek nevezett szabadság-hegyi szálláshelytől, mint magától a beválogatástól. (Sándor Csikar sem tudta, mi az a kés meg a villa, amikor az MTK játékosaként először ebédelt a Savoyban. Addig csak kanállal evett, ha evett...)

A kis Flóri ötven esztendővel ezelőtt, a Magyarország-Svédország találkozó (3-2) debütált a címeres mezben. A következő tíz évben a válogatott 79 mérkőzést játszott, s a center 69 alkalommal Albert Flórián volt. Nagyobb számok is szerepelhetnének itt, ha 1969-ben, Koppenhágában nem szenved súlyos sérülést a bámulatos középcsatár... (Erre még visszatérünk.) Útja látszólag egyenes volt, de ez egyáltalán nem igaz, mert Baróti Lajos szövetségi kapitány már a második válogatottsága után azt mondta neki: „Ha harmadszorra sem bizonyítasz, kikerülsz a csapatból.” A fenyegető bírálatra meggyőzően válaszolt: Belgrádban mesterhá-

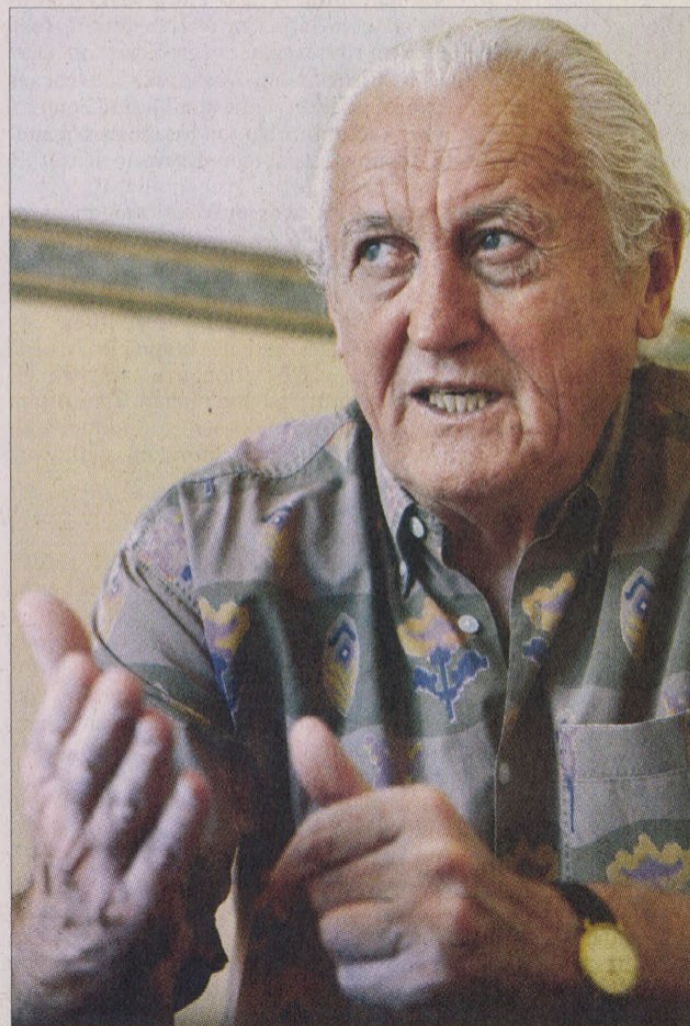

Magyarország-Svédország, 1959. Azon a 3-2-es meccsen debütált a válogatottban a tinédzser Albert Flórián
Fotó: MTI
- Vigovszki Ferenc

”

Abban az időben a legjobbak kvalitásait nem lehetett megkérdőjelezni, mert azt, aki „béna Göröcsöt” vagy „ügyetlen Albertet” emlegetett, a saját drukkertársai is hülyének nézték.

Fotó: Kocsis Zoltán

mast ért el a jugoszlávok ellen úgy, hogy kettőt fejelet Bearának, s egyet lőtt Soskicsnak, a házigazdák két legendás kapusának. A 4-2-es diadal nyomán a következő méltatás jelent meg: „Úgy tetszik, a fiatalok a magyar labdarúgás nagy csillagainak nyomdokain haladnak, s Európában egyedülálló klasszist képviselnek.” (Így volt: a France Football 1959-ben Magyarország válogatottját tette kontinenslistájának első helyére.) Aztán – egy góllal – a svájci retesz szétzúzásában is részt vállalt (8-0), majd következett a Magyarország-NSZK meccs, amely pályafutása rengeteg emlékmájának egyike lett.

„Hercegszánton születtem, de már nem ott éltem 1954-ben, ám vissza-visszajártam, és a világbajnoki döntő rádióközvetítését az ottani kultúrházban hallgattam a helyiekkel együtt. A németek 3-2-es győzelme után valaki baltát vágott a készülékbe, s amikor Pesten, a 4-3 alkalmával kicseleztem az NSZK egész védelmét, a gól pillanatában az jutott eszembe: a magam részéről bosszút álltam Bernérről” – mondja. Még egyszer: alig tizennyolc volt ekkor, de már tizenhét évesen elandalította a zöld-fehé-

rek híveit, hiszen NB I-es premierjén, a Diósgyőr ellen az ifjú Albert duplájával alakult az eredmény 1-1-ről 3-1-re.

Micsoda antré!

És micsoda folytatás! Lexikon vastagságú könyvre lenne szükség ahhoz, hogy valamennyi parádéját felelevenítsük, ezért csupán néhány szédítő másfél óráját idézzük fel, mégpedig az ő kommentálásával.

1960: Magyarország-Anglia 2-0. „Mindkét gólt én szereztem, és a Képes Sport azt írta Swanról, a brit középhátvédéről, hogy ez volt a hatyúdala. (Swan magyarul hatyút jelent – a szerk.) Am engem a leginkább az fogott meg – már a tréningeken is –, ahogyan a Bundzsák, Kotász fedezetpár futbalozott. Az öltöző padján azon tűnődtem: én itt, köztük?”

1960: FTC-Debrecen 7-0. „Akkor még nem volt hatos lottó, hat góllal mégis megütöttem a főnyereményt.”

1962: Magyarország-Anglia 2-1. „Tizenöt évet öregedtem néhány másodperc alatt. A vb-mérkőzésen elindultam 1-1-nél, egy csel... Csikar rám szól: passz! Még egy csel... Hallom: passz! Elvittem Springett kapus mellett is a labdát, de kisodródtam... Passz! Majd – miközben a gólvonalon álló Wilson kimozdult Sándor felé – begurítottam a rövidbe. Csikar utóbb azt mondta, ha nem lövöm be, megöl...”

1962: Magyarország-Bulgária 6-1. „Még ki sem mondtuk, hogy éljen, éljen, már bevágtam kettőt. Hat perc alatt 2-0 volt, újabb hat perc múltán pedig már 4-0, mert Tichy Lajos és Solymosi Pixi is hamar beköszönt.”

1966: Magyarország-Brazília 3-1. „Anynyit jártunk Dél-Amerikába, hogy vándorcirkusznak hívtam a válogatottat és a Fradit is. Nem féltem a braziloktól, mert a garinchál, didis, amarildós, zagallós Botafogóval 1-1-et játszottunk odakinn. Am mégis csak azt a kétszeres világbajnokot vertük meg, amely vb-meccsen tizenkét évvel azelőtt szenvedett vereséget, éppen a magyaroktól.”

1966: Ózd-FTC 0-6. „Ötöst értem el, de Farkas Jancsi háromszor küldte a labdát a győri kapuba, így ő lett a gólkirály.”

1967: FTC-Újpest 3-0. „Tizenhétől lőttem a csapat harmadik gólját: a labda a felső léccről vágódott be. Kintől amúgy ritkán rúgtam el. Tátrai Sándor edző mondta is: Vállalod el nyugodtan harmincről. Harminc centiről...”

1968: Brazília-Világválogatott 2-1. „Annyi extraklasszist egy pályán soha nem láttam. A FIFA Team tizenhat tagja közül négy magyar volt: rajtam kívül Farkas János, Novák Dezső és Szűcs Lajost hívtam meg Dettmar Cramer, a német edző. Az All Star-csapat gólját én szereztem, de hazafelé Franz Beckenbauer, Wolfgang Overath és Willy Schulz az első osztályon nyújtózott el, mi meg összehúztuk magunkat a repülőgép turistárszlegében.”

Mi minden maradt ki! Albert addigra már elnyerte az Aranylabdát („Ezt soha nem tudták elvenni tőlem”), és két hétre vendégjátékra hívták a Flamengóhoz: Brazíliába egy európai! Rióba „a labda a legjobb tolmács” jelszóval és a feleségével utazott; Bukovics (Bársony) Irén színésznővel 1963-ban, a Bazilikában házasodott össze – az esküvő társadalmi esemény volt –, s a hitves a család miatt felhagyott a művészi pályával. (A Kis Színpadon 1962-ben a hölgykollégák elajultak, hogy a „nagy Flóri” küldött levelet Irénnek a chilei vb-ről.) „A párom már tíz éve nincs köztünk, de itt vannak a gyerekeim...” Albert közben visszautasította a Vasas közvetett, a papának tett ajánlatát, így maradt Angyalföldön, a Gömb utcában. Első valódi pesti lakását – két és fél szoba a IX. kerületben – egy évvel később kapta, majd hamarosan zöld-fehér Ford Taunusszal közlekedett a fővárosban. (Évtizedek óta viszont kizárólag a BKV járatait használja.)

Repülőre sosem szeretett ülni, de kiváltképp nem kellett volna felszállnia 1969 nyarán. A 2-1-es győzelemmel zárult ír-magyar mérkőzés után Borbély Pál a Népsportban így írt: „Albert kivételes tudású befejező csatár, de (...) alkalmatlan a középpályás posztra. Egyébként is az a különleges helyzet, amelyet ő a magyar labdarúgásban élvez, már-már veszélyes a számára. Senki sem mondja meg neki, hogy amit nyújt, az kevés.” Albert emiatt le akarta mondani a dánok elleni vb-selejtezőt, ám Csanádi Árpád, a sporthivatal elnökhelyettese meggyőzte őt: utazzon csak el Koppenhágába. A meccsen Engedahl kapus oly brutálisan „ütötte el”, hogy soha többé nem lett a régi labdaművész. Továbbá 100-szoros vagy 120-szoros válogatott sem; bár két éves kihagyás után visszatért a nemzeti együttesbe, „be kellett érnie” 75 szerepléssel. (Továbbá 351 bajnoki mérkőzésen szerzett 256 góllal.) A térde annak idején ugyanúgy fájt, mint az 1962-es és az 1966-os vb-negyeddöntő, valamint az 1964-es Eb-elődöntő. Baróti szomorúan emlegette: „Semmi szerencsém nincs ezzel a csapattal.” Érthető a keserűség, hiszen az a gárda – a képességek alapján – döntő vagy döntőket játszhatott volna. Elcserélte volna-e az Aranylabdát egy vb-döntőért? – kérдем a tíz nap múlva hatvanéves Alberttől. „Nem, mert lehet, hogy az utóbbit elveszítjük. Am nincs mit szégyellni, elvégre azokról az időkről van mit mondani.”

Maradt hát – az idáig említetteteken túl – a négy bajnoki, a három gólkirályi és A nemzet sportolója cím, a VVK-diadal meg a „saját” sporttelep. Az Üllői úti arénát 2007 óta Albert Flórián stadionnak hívják. A névadó a hatvanas években azt énekelte kislemezre Aradszky Lászlóval: „Nem is olyan nagy dolog a foci.”

Miközben a futball általa is vált millióságot megragadó, csudálatos művészté.